

Yazıların Çözümlemesine Dair

Yeni bir kitap Hollandalı dilbilimci ve arkeolog Frederik C. Woudhuizen'in hayatının son yılında kendisi ile yapılan kapsamlı söyleşileri sunmaktadır. Akdeniz bölgesinin en eski yazılarından bazılarına dair çok az belge günümüze geldiği için, bu yazılar çözülememiş ve çözülemeyen olarak kabul edilmiştir. Girit hiyeroglifleri, Linear A yazısı, Biblos yazısı ve Kıbrıs-Minos yazısı bunlar arasındadır. Fred Woudhuizen tarafından geliştirilen transkripsiyonlar bu yazı sistemlerini içeren tüm belgeleri anlaşılır kılmaktadır.

Zürih, İsviçre, Ocak 5, 2022 – *Uzay ve Zaman Üzerine Söyleşiler: Erken Dönem Akdeniz Yazıları* tümüyle diyaloglardan oluşan, yeni yayınlanmış bir kitabın adıdır. İsviçreli jeoarkeolog Eberhard Zangger Hollandalı dilbilimci Fred Woudhuizen ile, onun en önemli araştırma bulguları hakkında, altı ay boyunca görüşmeler yaptı. 200 sayfayı aşan bu diyaloglar tematik olarak düzenlenmiş on bir bölümde derlendi. Eylül 2021'de beklenmedik bir şekilde vefat eden bilim insanı Woudhuizen'in en önemli bulguları böylece, gelecek nesiller için anlaşılır bir biçimde korunacaktır.

Woudhuizen kırk yılı aşkın bir süre boyunca, Akdeniz bölgesinde MÖ ikinci binyıla ait, çözümlenmemiş olduğu düşünülen yazı sistemlerini inceledi. Adım adım, Girit hiyerogliflerini ve Girit'teki Linear A yazısını, Kıbrıs'taki Kıbrıs-Minos yazısını ve Lübnan'daki Biblos yazısını çözümlenen transkripsiyonlar geliştirmeyi başardı. Woudhuizen'in bilimsel çalışmaları 25 kitap ve akademik dergilerde yer almış yüzün üzerindeki makale ile yayınlanmıştır. Bu yeni kitap söz konusu sonuçların birbiriyle nasıl ilişkili olduğuna dair bir çerçeve sunmaktadır. Buna göre, önerilen çözümlenmeler ancak yazı sistemlerinin her biri bir Hint-Avrupa dilini yansıttığı için mümkün oldu. Birçok ortak işaret ve bunların ses değerleri çeşitli yazılarda yer almaktadır. Kitaptaki iki sayfalık bir tablo (sayfa 210/211) fonetik değerlerin bir yazıdan diğerine nasıl aktarıldığını göstermektedir. Böyle bir transkripsiyon anahtarı sayesinde sözcükler okunabilir hale gelmekte, daha sonra söz konusu dilin sözlüğünde sözcüklerin anlamı bulunabilmektedir. Woudhuizen, "Başarının anahtarı sınırların ötesine bakmaktır" demişti.

Çözülemeyen yazıların yanı sıra, alfabe ile yazılmış, ancak sözcüklerin anlamı bilinmediği için anlaşılmayan belgeler de bulunmaktadır. Etrüsk metinleri, ayrıca Lidya, Karya ve Side metinleri bu kapsamdadır. Woudhuizen bu dillerin de nihayetinde Luvice'den türediklerini fark ettikten sonra, bu dillerde yazılmış metinleri çözümlenebildi. Son olarak, Woudhuizen, MÖ dokuzuncu yüzyıla tarihlenen erken bir alfabetik yazıyla korunan Güneybatı İber Dili ile ilgilendi. Woudhuizen'e göre, Fenikeli tacirlerin İberya'ya getirdiği alfabe Keltçe metinler oluşturmak için kullanılmıştı.

Daha önce çözülememiş bu kadar çok belge birdenbire okunabilir hale geldiğinde, içeriklerinin tarih yazımı için yeni bir kavrayış sağlayıp sağlayamayacağı sorusu ortaya çıkmaktadır. Kitap gerçekte dikkate değer bir yenilik sunmaktadır. Kitabın kapağında, Kıbrıslı bir amiralin bir yazıcıya mektup yazdığı sahne görülüyor. Bu belge şu anda Kıbrıs Lefkoşa'daki Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Amiral bir filo ile Kıbrıs'tan Likya üzerinden Rodos'a ve oradan da Ege'ye ilerlemişti. Sisam'da beklenmedik bir şekilde zorlu ve kararlı bir düşman filosuyla karşılaştı. Kıbrıslı geri döndü ve Likya'daki Lymera limanına yöneldi ve burada kralını yaklaşan saldırı konusunda uyarıcı mektubu yazdırdı. Görünüşe göre amiral saldıran Deniz Halklarını görmüştü.

Fred Woudhuizen şöyle demişti: "Bence disiplinler arası bir yaklaşım kullanmak ve antik kültürlerle ilgili elimize geçen tüm kaynakları birleştirmek bir ön koşuldur. Ayrıca sınırları

aşmalıyız ve Anadolu'nun örneğin Girit üzerindeki etkisine değil, aynı zamanda Yunanistan üzerindeki etkisine de bakmamız gerekiyor. Levant'ın Girit üzerindeki etkisi de oldukça önemlidir. Demir Çağı için hemen hemen aynı hikaye geçerlidir: Fenikeliler İspanya'ya kadar gidiyor ve Lübnan ile İberya arasındaki her şeyi etkiliyorlar. Temel olarak, her şeyi aynı anda yapmalıyız: arkeolojik kayıtları, dilbilimsel kanıtları ve mevcut tarihi kaynakları göz önünde bulundurun.”

Kitap hakkında ek bilgi:

<https://luwianstudies.org/a-comprehensive-introduction-to-fred-woudhuizens-lifework/>

Örnek metin (sayfa 1-50):

<https://luwianstudies.academia.edu/EZangger>

Online-Kitapçı:

<https://www.zerobooksonline.com/en/product/url/early-mediterranean-scripts>

İletişim

Dr. Eberhard Zangger

Luwian Studies

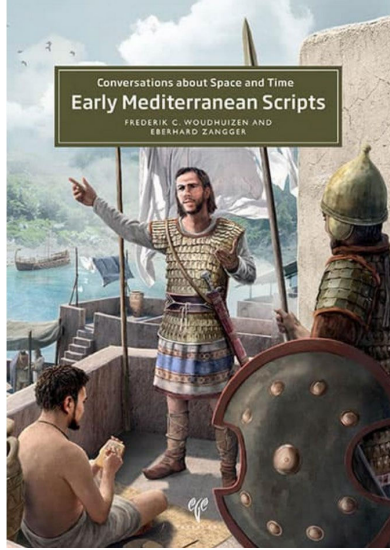
Fraumuensterstrasse 11

8001 Zurich

Switzerland

Tel. +41 44 250 74 90

e.zangger@luwianstudies.org

**Conversations about Space and Time:
Early Mediterranean Scripts**

Frederik C. Woudhuizen und Eberhard Zangger

Ege Yayınları, İstanbul

2021

ISBN / ISSN: 9786057673930

Language: English

Softcover

254 pages

150 x 210 mm

480 g